

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. VIII. Sabaudiam repetens, mandata à Duce accipit: capitur, Antuates inter & Anetium: Catholicorúmque animos erigens, Parœcias quinque & triginta restituit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

354 VITÆ B. FRANCISCI SALESII
daverat, Bullam eam aliquantò post cuidam
Francisci familiaribus tradidit, Francisco semper
eandem retinente continentiam: cum enim ad
illum suum familiarem sæpe Franciscus de rebus
Antuatium scriberet, ne verbulum quidem fecit de
Bulla; perraro profectò exemplo: quotus enim
quisque tali in re gerere se se ad eum modum so-
let? planè ii tantum, qui privatorum compendio-
rum curâ propè repudiatâ, in consilio Domini
Jesu S. Catharinam Senensem compellantis ac-
quiescunt: *Cogita de me; ego de te cogitavero*; quique
in schola S. Francisci Assisinas, cujus, & nomine
decorabatur, & nitebatur patrocinio, illud Pla-
mographi identidem in ore magis, quàm in corde
habent: (g) *Iacta cogitatum tuum in Domino, & ipse
enutriet*; addere possunt, qui fortunæ tuæ, cunctis
que occupationibus tuis sapientissimè benignissi-
mèque moderabitur.

(g) *Psal. 54.*

CAPUT VIII.

*Sabaudiam repetens, mandata à Duce accipit
capitur, Antuates inter & Anecium: Ca-
tholicorumque animos erigens,
Parecias quinque & tri-
ginta restituit.*

MERITISSIMUS meritissimi Episcopi Coad-
jutor Româ rediens, Taurini egit cum Duce
Sabaudia, de iis quæ apud Summum Pontifi-
cem in Antuatium causâ Christianâ gesserat, et
demque, & Nuntio Apostolico Breve epistolâ
oliat

ostendit, quas ad rem orthodoxam iis in locis amplificandam impetraverat, illud enixissimè à pio Principe flagitans, ut cuncta à Camberiensis Senatu rata haberi, confirmarique præciperet. Nec verò difficilem Dse ux præbuit ad tam æquam postulationem: verùm, adversarii non defuerunt aliunde, Equites videlicet S. Mauritii & S. Lazari, quibus dolebat deserere proventus Ecclesiasticos, quos annos jam aliquot in rem suam transtulerant maximam partem, ex concessione Gregorii XIII; quandiu videlicet interquiescere sacra iisdem in locis Calvinistarum furor coëgerat. At nihilò seciùs Salesius urgere; cui nihil aliud nisi divina gloria proposita esset, regni que Christi Jesu amplificatio, donec apud Ducem effecit, ut quæ sanctè constituta essent, eadem porrò perficerentur re ipsa, ad utrumque traducerentur, quicquid tandem opponerent obtenderentque adversarii.

Ut verò aptiùs cuncta procederent, Synodum indici primùm, mox cogi curavit, (quæ imitatoris S. Pauli sollicitudo erat omnium Ecclesiarum) quanquam ne id quidem sine turbis; quò id quoque responderet superioribus Francisci factis atque consiliis. Verùm qui *zelus tabescere illum faciebat, quia eloquia Dei ejus inimici non custodiebant,* (a) victor evasit tandem, conatibusque vel per versorum hominum, vel dæmonum superior, ab Illustrissimo Episcopo impetravit, non modò ut congregaretur Synodus, sed etiam ut congregatæ præesset ipse; quò quæ ad disciplinam spectabant, observarentur exactiùs, quæque ad Ecclesiæ decus perti-

(a) Psal. 118.

156 VITÆ B. FRANCISCI SALESII
pertinerent, longius latiusque stabilerentur. Sed
nondum pacata omnia: post tot certamina, di-
gnissima utique forti illo excelsoque animo, in
Domini Dei negotia per adversa promoventur,
cùm eodem ipso tempore, inter Regem Christia-
nissimum, & Ducem Sabaudiaë bellum exarsisset,
rati Gebennenses oblatâ occasione utendum sibi
esse, Henrico IV copiarum militarium offerunt
numerum eum, qui tres vicinas ditiones occupa-
ret primùm, mox contineret occupatas; eo videli-
cet consilio, ut depressâ iterum fide orthodoxâ, er-
rores suos reponerent, & quasi mortuos suscita-
rent. Et cedendum tempori fuit aliquandiu: A-
necium unâ cum Coadjutore, se recipit Episcopus:
sed ut nunquam est caritas in rebus Dei anima-
rumque otiosa, comperto Henricum adventare,
ad eum adit Franciscus, capitibus aliquot rerum
ipli proponendarum jam per otium maturè dige-
stis, quæ cuncta videlicet ad Catholicæ Religionis
apud Antuates conservacione spectabant. Oppor-
tunè utique: cùm enim perhumanè ab optimo
Rege esset exceptus, apud eum effecit ut pollice-
retur, nihil prorsus in re Religionis iis locis nova-
tum iri: sed paulò post quàm abierat, Regiâ poli-
licitatione lætus, ecce tibi nuncii tristes perferun-
tur, Præfectum locis iisdem à Rege constitutum,
Gebennensium instinctu, ut in hostico, Regio fi-
sco addicere proventus Ecclesiasticos illos, quippe
quos ad Ducem pertinere egregii illi mendacio-
rum confarcinatores asseverabant. At non ani-
mum despondet famulus Dei: ad Regem Christia-
nissimum pergit denuo, nullo humano præsidio
quoquam,

quoquam, illud omnium instar fore reputans, (b) *Qui habitat in adiutorio Altissimi, in protectione Dei cœli commorabitur.* Verùm, ut idem Deus cœli fiduciam famuli sui exerceret, venire eum sinit in Gallorum manus per vicina loca cuncta excurrentium: ab iis tanquam in justo bello captus, ad Vitriam deducitur Prætoriarum cohortium Tribunum. Is ut tam illustrem eundem, tamque modestum captivum vidit, non modò nihil severè aut dixit, aut fecit, sed etiam captus brevè, tanti viri consuetudine, obsequii genus omne detulit: cognitioque quæ gratiâ venisset, recepit cuncta observatum iri, quæ jussisset Rex Christianissimus: atque ut verbis facta responderent, dedit literas ad Monglantium, (Præfecti nomen erat) quibus monebat, ne quid interverteret eorum, quæ à cõmuni Domino constituta essent: se quidem id avere in gratiam illius, qui has literas redditurus esset. Valuit commendatio apud Monglantium, Calvinistam licet: ab eo perhumaniter exceptus Franciscus, liberam facultatem tulit proventus illos Ecclesiasticos assignandi Parochis, ut jam constitutum erat; nihil quidquam hîc deinceps neque à se, neque à suis turbatum iri, pollicito. Addidit prætereà idem, in fidem suam recipere se Parochos totius illius ditionis: provisurum item, ne quis ex Calvinianis Ministris verba publicè faceret ad Catholicos. Opus profectò dexterâ Excelsi dignum, qui ex ore adversariorum laudem perficiat, (c) quoties lubet, quique hostium consilia vertat in famulorum suorum victorias.

Ergo

(b) Psal 90. (c) Psal 8.

Ergo redux Franciscus ad suos, quos in visceribus gestabat, nihil habuit antiquius, quam ut se lustraret vicos, pagos, oppidâque singula; Parochos, Sacerdotesque reliquos, quos formidolose spererat, ad suam quemque Ecclesiam revocavit, & tempestivâ consolatione roborans, discussâque videlicet procellâ, quæ in discrimen fortunarum, atque adeò vitam ipsam vocaverat. Ita caritate incensus idem, & rupe firmior, nihil de suscepto consilio dimotus, per tam formidolosos tantum multos Parœcias quinque & triginta ordinavit, Parochos, Vicariôsve totidem, doctrinâ & virtutibus præstantes, constituit, ac singulis pendere curavit annos singulos, unde & alerentur ipsi, & Ecclesiarum facta recta curarentur, unâ cum rebus aliis divinum cultum necessariis. Definiit item, quod Missæ quotidie dicendæ essent, quo ritu peragendum divinum Officium, non modò solennioribus lucibus, sed etiam in publica necessitate qualibet inque funeribus; uno verbo, ubi ubi variandæ caerimonix essent: illud imprimis inculcavit, quod non degerent soli, sed tres quatuorve conjunctim dixisse quippe dominum, ubi duo vel tres congregati nomine suo essent, ibi se futurum in medio eorum.

(d) Matth. 18.

C A P U T IX.

Salesii pater emoritur: prædicat ipse fructu ingenti: Parochos aliquot suis quemque locis restituit.

Sic ferè evenit, ut quæ in tanta rerum humanarum